

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 513/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej spoločnosťou Jarabica, s. r. o., Kutlíkova 17, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. Martina Jarabicu, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 6 C 2/2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Malacky (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 C 2/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 24. januára 2019 na okresnom súde žalobu o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) počas trvania manželstva. Okresný súd zaslal sťažovateľke výzvu na úhradu súdneho poplatku 20. marca 2019. Súdny poplatok bol v stanovenom termíne uhradený. Následne okresný súd až do podania ústavnej sťažnosti nevykonával žiaden úkon, teda bol viac ako 14 mesiacov nečinný a vo veci nerozhodol.

3. Sťažovateľka uviedla, že od podania návrhu na začatie konania vo veci samej bola aktívna. Napriek tomu okresný súd nedokázal zabezpečiť, aby vo veci bolo rozhodnuté v primeranej lehote a bez zbytočných priet'ahov, čím jednoznačne porušil jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

4. Podľa názoru sťažovateľky je legitímnym očakávaním strany konania, že súd rozhodne nielen bez priet'ahov, ale aj v časovom horizonte, ktorý zabezpečí jej právnu istotu. V napadnutom konaní okresný súd neposkytol súdnu ochranu a nezabezpečil právnu istotu strán konania, pretože nerozhodol v primeranej lehote bez priet'ahov.

5. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo sťažovateľa na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Okresného súdu Malacky v konaní pod sp. zn. 6C/2/2019 porušené bolo.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 7.000,- eur (slovom sedem tisíc eur), ktoré je Okresný súd Malacky povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresnému súdu Malacky prikazuje, aby vo veci konal a to bez zbytočných prietahov.

Okresný súd Malacky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 375,24 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Martina Jarabicu, advokáta, do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a judikatúrne východiská

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Zákon o ústavnom súde vo svojom § 56 ods. 1 uvádza, že ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Počas tohto prerokovania ústavný súd zisťuje, či ústavná sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

10. Zákon o ústavnom súde v § 56 ods. 2 uvádza, že ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prierahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

12. Pokiaľ ide o podanú ústavnú sťažnosť sťažovateľky, jej podstatou a predmetom konania pred ústavným súdom je sťažovateľkou uplatnený nárok na jej ochranu proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ktorým malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľkino podanie možno kvalifikovať ako sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f) a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde, pričom sťažovateľka je v konaní zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom v zmysle § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

14. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

15. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01). Ústavný súd tiež už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať

aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

16. V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

III.

Právne posúdenie

17. Sťažovateľka namieta porušenie označených práv v namietanom konaní, v ktorom sa domáha zrušenia BSM počas manželstva.

18. Ústavný súd po oboznámení sa s priebehom namietaného konania, berúc do úvahy charakter uplatneného nároku, celkovú dĺžku namietaného konania a odkazujúc na judikatúru prezentovanú v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia, hodnotí charakter nečinnosti okresného súdu od doručenia vyjadrenia žalovaného k žalobe do nariadenia prvého termínu pojednávania v trvaní desiatich mesiacov ako ojedinelý priet'ah, ktorý nedosahuje takú intenzitu, ktorá by umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o zbytočných priet'ahoch v postupe okresného súdu a o porušení označených práv sťažovateľky (I. ÚS 670/2016, I. ÚS 641/2016, I. ÚS 643/2016, I. ÚS 642/2016). Je potrebné tiež dodať, že sťažovateľka využila možnosť podať ústavnú sťažnosť tesne po nariadení termínu pojednávania vo veci samej, na ktorom vzhľadom na súhlas žalovaného s podanou žalobou v celom rozsahu možno očakávať vyhlásenie rozhodnutia.

19. Ústavný súd však zároveň pripomína, že prípadná ďalšia nečinnosť okresného súdu by v súhrne s doterajším priebehom konania okresného súdu mohla založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných priet'ahov a prípadné neefektívne (nesústredené) konanie okresného súdu alebo konanie poznačené zjavnou nečinnosťou by mohlo byť v príčinnej

súvislosti s porušovaním základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie v primeranej lehote. V takom prípade by toto rozhodnutie nemalo byť prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde.

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu